

RAADSVORSTEL

raadsvergadering: 6 december 2006
onderwerp: Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek
bijlage: ontwerp-besluit
datum: 27 november 2006
gemeenteblad I nr.: 126
agenda nr.: 8

Aan de gemeenteraad,

Inleiding

Hierbij treft u aan de concept-gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek. De Stuurgroep Veiligheidsregio verzoekt de raden, colleges en de burgemeesters van alle gemeenten in Gooi en Vechtstreek, ieder voor wat hun bevoegdheden betreft, uiterlijk in december 2006 deze regeling vast te stellen en aan te gaan, opdat de regeling op 1 januari 2007 kan ingaan. Het is geen wettelijk verplichte datum, maar op die datum zullen naar verwachting 24 van de 25 regio's een gemeenschappelijke regeling hebben vastgesteld.

Het vaststellen van een eensluidende gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek (de gemeenschappelijke regeling) is noodzakelijk om de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor crisisbeheersing en rampenbestrijding door de hulpverleningsdiensten op regionale schaal te integreren. Zo kan het beheer en de inzet van deze diensten effectiever en efficiënter worden georganiseerd. De regeling biedt hiernaast een kapstok voor de regionalisering van de brandweer en de (gemeentelijke) rampenbestrijding.

Doelstelling Veiligheidsregio

De centrale doelstelling van het Kabinetsstandpunt Veiligheidsregio's en het Beleidsplan Crisisbeheersing 2004-2007 is het bevorderen van de kwaliteit van de rampenbestrijding door versterking van decentrale crisisbeheersing te organiseren in effectieve veiligheidsregio's. Uitgangspunt is dat de voorbereiding op rampenbeheersing een taak is van het lokale bestuur, maar dat het beheer over de hulpverleningsorganisaties verplicht op regionaal niveau moet worden georganiseerd. De veiligheidsregio is een middel om te komen tot meer samenwerking, meer daadkracht en minder vrijblijvendheden met het oogmerk slagvaardiger en professioneler te kunnen optreden bij rampen en crises. De geografische indeling in politieregio's is leidend voor de vorming van veiligheidsregio's. In Gooi en Vechtstreek vallen politieregio, brandweerregio en GHOR-regio al samen.

Het kabinet acht verdergaande regionalisering van de brandweer cruciaal voor de professionalisering en positionering van de brandweer én voor de ontwikkeling en inrichting van de veiligheidsregio. Regionalisering van de brandweer is in de Gooi en Vechtstreek een al lopend proces. De gemeenschappelijke regeling biedt dan ook een kapstok voor de regionalisering van de brandweer die per 1 januari 2008 een feit zou moeten zijn.

De organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is de afgelopen jaren na diverse rampen verschillende malen onderzocht. De conclusies van onderzoeken en adviezen wijzen steeds in dezelfde richting, namelijk de huidige organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing kan en moet beter. De oplossing van de gesignaleerde knelpunten dient volgens het kabinet te worden gezocht in op te richten regionale veiligheidsbesturen (veiligheidsregio). De veiligheidsregio moet tevens een wettelijke basis krijgen in de vorm van de Wet op de Veiligheidsregio's (op dit moment een wetsontwerp). De veiligheidsregio's moeten het resultaat zijn van de samenvoeging van de besturen

van regionale brandweer en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR). In de Wet op de Veiligheidsregio's worden de Brandweerwet 1985, Wet Ghor en de Wet rampen en zware ongevallen geïntegreerd.

Regionaal college politie en veiligheidsbestuur

Het kabinet wil wettelijk vastleggen dat het regionaal college van politie zal samengaan met het regionaal veiligheidsbestuur. Vooruitlopend daarop verwacht de minister van Binnenlandse Zaken dat het veiligheidsbestuur in een convenant met het regionaal college van politie heeft vastgelegd hoe de multidisciplinaire samenwerking op het terrein van de rampen- en crisisbeheersing en het beheer van de gemeenschappelijke meldkamer is vormgegeven. Dit is in de gemeenschappelijke regeling opgenomen. De personele unie – de leden van het algemeen bestuur van de veiligheidsregio zijn de leden van het regionaal college - waarborgt voor dit moment een adequate afstemming van besluitvorming. Daarnaast maakt de korpschef politie onderdeel uit van de veiligheidsdirectie, waardoor afstemming met de politie ook op het hoogste ambtelijk niveau is gewaarborgd. Positief is daarbij overigens dat in de veiligheidsdirectie ook het Openbaar Ministerie is vertegenwoordigd alsmede de gemeentelijke kolom door de coördinerend gemeentesecretaris.

Verzoek stuurgroep

De stuurgroep stelt u voor vooruitlopend op de Wet op de veiligheidsregio's de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek aan te gaan en vast te stellen. De stuurgroep wijst er in haar toelichting op de gemeenschappelijke regeling op dat er nog onzekerheid bestaat over de toekomstige wettelijke basisniveaus en het wetsontwerp Wet op de veiligheidsregio's. Het wetsontwerp ontmoet naast overeenstemming over het achterliggende doel ook veel kritiek over de vorm en uitwerking, onder andere van de VNG en de landelijke veiligheidskoepel. Volgens de VNG is het wetsvoorstel nog onvoldragen, met name omdat de lokale overheid de in het wetsvoorstel neergelegde verantwoordelijkheden niet kan waarmaken. Het college van B&W kan zijn verantwoordelijkheid voor de opgedragen zorg niet waarmaken en de gemeenteraad heeft onvoldoende ruimte om haar kaderstellende en controlerende rol waar te maken, aldus de VNG. De veiligheidsregio is eigenlijk een functioneel bestuur in plaats van verlengd lokaal bestuur. Naast onzekerheid over het wetsontwerp zijn de regionale ontwikkelingen nog niet uitgekristalliseerd. De regionalisering van de brandweer in Gooi en Vechtstreek zal naar verwachting per 1 januari 2008 zijn beslag krijgen. Bovendien wordt nog onderzocht in welke mate moet en kan worden samengewerkt op het terrein van de gemeentelijke rampenbestrijding en crisisbeheersing. Toch dient naar onze mening in het belang van een betere rampen- en crisisbeheersing op dit moment een gemeenschappelijke regeling te worden aangegaan teneinde in de vorm van een veiligheidsregio samen te werken.

Taken veiligheidsbestuur

Na eensluidend besluit van de raden van de deelnemende gemeenten is de veiligheidsregio een feit. Voor de raden en colleges verandert er niet veel met de komst van de veiligheidsregio ten opzichte van de situatie met een regionale brandweerorganisatie en een gewest, beide ook gemeenschappelijke regelingen. Het gaat vooral om het bijeen brengen van gescheiden besturen (van brandweer en Ghor) om het besturen efficiënter en effectiever te maken. Democratische controle verloopt met name via de begroting en het vierjaarlijks regionaal beheersplan crisisbeheersing. Deze worden voorgelegd aan de gemeenteraden evenals de jaarrekening en de jaarlijkse rapportage over dit plan. Dit maakt het voor de raad (op bescheiden wijze) mogelijk vooraf kaders te stellen voor beleid en budget en achteraf controle uit te oefenen. Artikel 24 van de regeling geeft aan dat de raden gevraagd en ongevraagd alle informatie krijgen die zij nodig hebben om het gevoerde en te voeren beleid van het veiligheidsbestuur goed te kunnen beoordelen.

De taken van het bestuur van de Veiligheidsregio worden ingevolge art. 5 van de regeling:

- opstellen, vaststellen en uitvoeren van een multidisciplinair beleidsplan crisisbeheersing;
- het voorbereiden van de coördinatie bij rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- beheer van de gemeenschappelijke meldkamer en de 112-centrale (samen met het regionaal college);
- beheer en beleid ten aanzien van de regionale brandweer en GHOR, inclusief de taken die in het kader van de regionalisering van het beheer van de gemeentelijke brandweer zullen overgaan naar de regionale brandweer. In het kader van het proces regionalisering brandweer vindt daarover aparte besluitvorming plaats. Artikel 5 onder c van de gemeenschappelijke regeling is het kapstokartikel voor de uitkomst van de besluitvorming ter zake;
- het uitvoeren van taken die in het kader van de regionalisering van de gemeentelijk taken ten aanzien van rampenbestrijding en crisisbeheersing zullen overgaan naar de Veiligheidsregio. Besluitvorming over de mate van regionalisering van deze taken zal nog plaatsvinden. Artikel 5 onder f van de gemeenschappelijke regeling is het kapstokartikel voor de uitkomst van de besluitvorming ter zake;
- toetsen en adviseren van het gemeentelijke en sectorale proactie- en preventiebeleid ten behoeve van het (regionale) crisisbeheersingsbeleid.

Voor de bevoegdheden van het veiligheidsbestuur verwijs ik korthedshalve naar artikel 6 van de gemeenschappelijke regeling.

Juridische aandachtspunten

Juridische basis van de veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek is de voorliggende gemeenschappelijke regeling. Deze regeling is gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen (verlengd lokaal bestuur). Op een aantal onderdelen is hierbij geanticipeerd op de ontwerp Wet op de Veiligheidsregio's. Bijvoorbeeld in artikel 11 waarin is vastgelegd dat burgemeesters lid zijn van het algemeen bestuur. Ook artikel 20 loopt vooruit op dit wetsontwerp. Dit artikel bepaalt dat de voorzitter van het algemeen bestuur de burgemeester is die ingevolge de Politiewet 1993 is aangewezen als korpsbeheerder. Hoewel dit afwijkt van de Wet op de gemeenschappelijke regelingen (WGR), wordt met deze werkwijze voldaan aan de eisen die het kabinet stelt aan de vormgeving van de veiligheidsregio.

Op grond van artikel 8 van de regeling wordt het aantal onderwerpen waarover een gemeente gevraagd en ongevraagd verplicht advies (van de veiligheidsregio) kan verwachten uitgebreid; het gaat naast brandpreventie bijvoorbeeld ook om crisisbeheersing. De vrijheid van een gemeente wordt hiermee iets ingeperkt, maar dat is te waarderen vanuit het oogpunt van de veiligheid.

Voor de goede orde wijs ik op de mogelijke discrepantie dat ingevolge artikel 14 elk lid van het algemeen bestuur in de vergadering één stem heeft, terwijl artikel 31 bepaalt dat de gemeentelijke bijdrage aan de veiligheidsregio naar inwonersaantal geschiedt.

Ingevolge artikel 41 van de gemeenschappelijke regeling treedt deze regeling per 1 januari 2007 in werking (ervan uitgaande dat alle bestuursorganen de regeling dan hebben vastgesteld en zijn aangegaan).

Financiële consequenties

De minister van Binnenlandse Zaken ziet de veiligheidsregio als opgeschaalde gemeentelijke zorg. De betrokkenheid van gemeenten bij de veiligheid van hun burgers wordt mede gegarandeerd door de financiële verantwoordelijkheid die de gemeenten dragen voor de veiligheidsregio. De situatie dat de veiligheidsregio deels door de gemeenten en deels door het Rijk via de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) wordt gefinancierd, wil hij vooralsnog handhaven.

Aan het vaststellen en aangaan van de gemeenschappelijke regeling zijn geen financiële consequenties verbonden, aldus de secretaris van de Stuurgroep. De gemeenschappelijke regeling van de regionale brandweerorganisatie en de gemeenschappelijke regeling van het gewest voor zover het de taken van de GHOR betreft, komen te vervallen op het moment dat de veiligheidsregio een feit wordt. De betalingen in dat kader zijn gelijk aan de betalingen aan de veiligheidsregio. In dat opzicht verandert er niets.

Voorstel

Voorstel aan de raad:

1. De gemeenschappelijke regeling veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek voor wat betreft zijn bevoegdheden vast te stellen en aan te gaan.
2. Na besluitvorming in de raad de stuurgroep Veiligheidsregio hiervan op de hoogte te stellen.

De commissie Bestuur heeft een positief advies uitgebracht met een voorbehoud van de fractie van de VVD.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. van der Vegt

E.C. Bakker

